

Datum 2017-10-18
Diarienummer 1111/17

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Villkorlig frigivning - förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61)

Göteborgs Stads synpunkter

Göteborgs Stad anser att det är angeläget att staten skärper straffen för allvarliga brott. Därför menar Staden att reglerna ska ändras så att villkorlig frigivning först kan komma ifråga först efter det att 3/4 av strafftiden har avtjänats, istället för som idag efter 2/3 avtjänandetid. Det innebär en generell straffhöjning för brott med fängelse i straffskalan.

Det är Göteborgs Stads uppfattning att risken för en interns återfall i brottslighet ska beaktas före beslut om villkorlig frigivning fattas. Intresset av att skydda samhälle och invånare från brott och brottslingar ska väga mycket tungt. Villkorlig frigivning är inte en rättighet, utan en möjlighet. Därmed anser inte Staden att det kan vara rättsosäkert att värdera en individs benägenhet att återfalla i brottslighet och utifrån bedömningen anpassa tidpunkt och former för en villkorlig frigivning.

Huvuddelen av brotten begås av ett begränsat antal individer som är mer eller mindre livsstils- eller yrkeskriminella. Det är rimligt att den som efter avtjänat fängelsestraff ej förmår upprätthålla ett laglydigt leverne, får skärpta sanktioner när den återfaller i brottslighet. Vi ser att utredningens förslag om ökad kontroll under villkorlig frigivning är ett steg i rätt riktning för att minska risken för återfall. Ur ett samhällsskyddsperspektiv är det angeläget att återfallsförbrytare hålls i förvar under tid som motsvarar det fulla straffvärdet, då de under denna tid är förhindrade att begå nya brott.

Dock anser Göteborgs Stad att lagen ska utformas så att Kriminalvården ges rimliga förutsättningar för att arbeta med den intagnes återanpassning i samhället. En återanpassningsperiod om två månader ska därför tillgodoses.

Göteborgs Stad vill också belysa den brottslighet som begås i unga åldrar, 15-17 år, där vi kan se att återfallen ökar. En faktor som påverkar återfall i brott är debutåldern, ju yngre man var när man började begå brott desto större är risken för återfall.

Ingen enskild åtgärd är viktigare för att långsiktigt få ned brottsligheten än att hindra att ungdomar rekryteras till en kriminell livsstil och fastnar där. Effektivare insatser gentemot unga lagöverträdare har särskilt stor betydelse i de allra mest utsatta stadsdelarna, där ungdomar växer upp med en hög nivå av brottslighet omkring sig och där många har en socioekonomiskt svår situation. Villkorlig frigivning tillämpas inte för de ungdomar som döms enligt LSU men utslussningen med dess samverkan med Socialtjänst och samhällets institutioner är i denna process av största vikt. Här bör man rikta ytterligare insatser, på exempelvis, skolverksamheten inom SiS.

Utredningens förslag om att övervakningen efter villkorlig frigivning skall omfatta hela prövotiden ses som positivt eftersom detta kan medföra en samverkan mellan stat och kommun i de ärenden där klienten är aktuell hos socialtjänsten och i behov av stöd och insatser. Att utredningen vidare föreslår förtydliganden och förändringar av reglerna om övervakning och särskilda föreskrifter efter villkorlig frigivning ökar sannolikt möjligheterna till återfallsförebyggande åtgärder vilket i sin tur leder till att stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete förstärks på såväl individ- som samhällsnivå. För att stärka möjligheterna att kontrollera efterlevnaden av meddelade föreskrifter föreslås att det införs regler om elektronisk övervakning efter villkorlig frigivning, vilket Göteborgs Stad också ställer sig positiv till eftersom vi bedömer att även detta kan medföra positiva effekter på det brottsförebyggande arbetet och på sikt leda till minskad andel återfall i brott.

Genom de åtgärdsförslag som utredningen pekar på, bedöms möjligheterna till trygghetsskapande åtgärder öka, eftersom flera av förslagen innebär en kontakt med socialtjänsten. När det gäller reglerna för särskilda föreskrifter förutsätts socialtjänsten i de allra flesta fall vara delaktig i utformningen av desamma under tiden för övervakning, vilket självklart delar det kommunala intresset av minskad brottslighet och en villkorligt frigiven medborgares anpassning i samhället.

Göteborgs Stad delar utredningens uppfattning att tiden för övervakning knyts direkt till prövotiden och att den bör bestå under hela prövotiden såvida inget annat beslutats. Göteborgs Stad vill dock, liksom utredningen, betona vikten av att det är behovet av övervakning som ska styra övervakningens längd. Det är inte motiverat att övervakningen ska upphöra efter ett år, om det fortfarande finns behov av stöd och kontroll. Om

övervakningen har fungerat utan anmärkning under en viss tid, kan man efter omprövning låta övervakningen upphöra. På så vis är det den frigivne som genom sitt eget beteende kan påverka inte bara övervakningens innehåll utan också om han eller hon överhuvudtaget ska stå under övervakning vilket Göteborgs Stad anser vara en betydelsefull faktor.

Sammanfattningsvis bedömer Göteborgs Stad att de föreslagna förstärkta möjligheterna till att meddela föreskrifter under övervakning samt kontrollen av efterlevandet av desamma, kan leda till en ökad trygghet för såväl den berörde klienten samt för samhället i stort. Förslagen om de återfallsförebyggande åtgärderna bedömer Göteborgs Stad kunna ge ökade möjligheter till stöd och kontroll vilket bör minska risken för att den frigivne begår nya brott efter villkorlig frigivning vilket i praktiken berör även brottsoffer, på ett positivt sätt.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jonas Ransgård (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan i enlighet med yrkande från M, L och KD med tillägg enligt yrkande från M, i enlighet med Bilaga A.

Ordföranden Ann-Sofie Hermansson (S) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som stadsledningskontoret föreslagit, enligt Bilaga B.

Vid omröstning mellan Ann-Sofie Hermanssons yrkande och Jonas Ransgårds yrkande om bifall till yrkande från M, L och KD röstade Mariya Voyvodova (S), Ulf Kamne (MP), Daniel Bernmar (V), Johan Nyhus (S), tjänstgörande ersättaren Jonas Attenius (S) samt ordföranden Ann-Sofie Hermansson (S) för bifall till Ann-Sofie Hermansson yrkande förslag.

Jonas Ransgård (M), Helene Odenjung (L), David Lega (KD), Kristina Tharing (M), Maria Rydén (M), Martin Wannholt och Lars Hansson (SD) röstade för bifall till Jonas Ransgårds yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med sex röster mot sju att bifalla Jonas Ransgårds yrkande.

Vid omröstning beträffande avslag respektive bifall till tilläggsyrkande från M röstade Mariya Voyvodova (S), Ulf Kamne (MP), Daniel Bernmar (V), Helene Odenjung (L), David Lega (KD), Johan Nyhus (S), tjänstgörande ersättaren Jonas Attenius (S) samt ordföranden Ann-Sofie Hermansson (S) för avslag på tilläggsyrkande från M.

Jonas Ransgård (M), Kristina Tharing (M), Maria Rydén (M), Martin Wannholt och Lars Hansson (SD) röstade för bifall till tilläggsyrkande från M.

Kommunstyrelsen beslutade med åtta röster mot fem röster att avslå Jonas Ransgårds yrkande.

Lars Hansson (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 18 oktober 2017, enligt Bilaga C.

Göteborg den 18 oktober 2017
GÖTEBORGS KOMMUNSTYRELSE

Ann-Sofie Hermansson

Mathias Sköld

BILAGA A

Göteborg den 18 oktober 2017
Yrkande (M)
Kommunstyrelsen 2017-10-18

TILLÄGGSYRKANDE

Remiss från Justitiedepartementet - Villkorlig frigivning - förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61)

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen föreslås besluta:

att infoga i yttrandet till Justitiedepartementet infoga lydelsen ”Göteborgs Stads mening är att det är angeläget att den villkorliga frigivningen slopas helt för den som döms till fängelsestraff efter att tidigare ha avtjänat ett sådant.”

ÄRENDET

Återfallsbrottslingar är ett stort problem för samhället. Av de som avtjänar har omkring 40 % suttit i fängelse förut. Ytterligare 13 % har haft en tidigare frivårdspåföljd. Enligt Brottsförebyggande rådets (BRÅ) statistik återfaller ca 40 % av tidigare dömda i brottslighet inom tre år. En fjärdedel gör det redan första året. Här finns de yrkes- och livsstilskriminella som utgör brottslighetens kärna och står för en mycket stor andel av brotten, orsakar lidande för människor och kostnader för samhället. Ofta kan Polisen förutsäga när brottsligheten kommer att gå upp baserat på när enstaka individer släpps ut.

Att avskaffa villkorlig frigivning för återfallskriminella vore en betydligt mer effektiv åtgärd än punktmarkering. Det kräver inte stora budgettillskott eller många fler gripanden, utan bara att de som dömts för brott också faktiskt får svara för följderna och ta konsekvenserna.

BILAGA B

Göteborg den 18 oktober 2017
Stadsledningskontorets förslag
Kommunstyrelsen 2017-10-18

Yttrande över betänkandet Villkorlig frigivning - förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61)

Göteborgs Stads synpunkter

Utredningens förslag om att övervakningen efter villkorlig frigivning skall omfatta hela prövotiden ses som positivt eftersom detta kan medföra en samverkan mellan stat och kommun i de ärenden där klienten är aktuell hos socialtjänsten och i behov av stöd och insatser. Att utredningen vidare föreslår förtydliganden och förändringar av reglerna om övervakning och särskilda föreskrifter efter villkorlig frigivning ökar sannolikt möjligheterna till återfallsförebyggande åtgärder vilket i sin tur leder till att stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete förstärks på såväl individ- som samhällsnivå. För att stärka möjligheterna att kontrollera efterlevnaden av meddelade föreskrifter föreslås att det införs regler om elektronisk övervakning efter villkorlig frigivning, vilket Göteborgs Stad också ställer sig positiv till eftersom vi bedömer att även detta kan medföra positiva effekter på det brottsförebyggande arbetet och på sikt leda till minskad andel återfall i brott.

Genom de åtgärdsförslag som utredningen pekar på, bedöms möjligheterna till trygghetsskapande åtgärder öka, eftersom flera av förslagen innebär en kontakt med socialtjänsten. När det gäller reglerna för särskilda föreskrifter förutsätts socialtjänsten i de allra flesta fall vara delaktig i utformningen av desamma under tiden för övervakning, vilket självklart delar det kommunala intresset av minskad brottslighet och en villkorligt frigiven medborgares anpassning i samhället.

Göteborgs Stad delar utredningens uppfattning att tiden för övervakning knyts direkt till prövotiden och att den bör bestå under hela prövotiden såvida inget annat beslutats. Göteborgs Stad vill dock, liksom utredningen, betona vikten av att det är behovet av övervakning som ska styra övervakningens längd. Det är inte motiverat att övervakningen ska upphöra efter ett år, om det fortfarande finns behov av stöd och kontroll. Om övervakningen har fungerat utan anmärkning under en viss tid, kan man efter omprövning låta övervakningen upphöra. På så vis är det den frigivne som genom sitt eget beteende kan påverka inte bara övervakningens

innehåll utan också om han eller hon överhuvudtaget ska stå under övervakning vilket Göteborgs Stad anser vara en betydelsefull faktor.

Sammanfattningsvis bedömer Göteborgs Stad att de föreslagna förstärkta möjligheterna till att meddela föreskrifter under övervakning samt kontrollen av efterlevandet av desamma, kan leda till en ökad trygghet för såväl den berörde klienten samt för samhället i stort. Förslagen om de återfallsförebyggande åtgärderna bedömer Göteborgs Stad kunna ge ökade möjligheter till stöd och kontroll vilket bör minska risken för att den frigivne begår nya brott efter villkorlig frigivning vilket i praktiken berör även brottsoffer, på ett positivt sätt.

BILAGA C

Göteborg den 18 oktober 2017

Yttrande SD

Kommunstyrelsen 2017-10-18

Svar på remiss från Justitiedepartementet - Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61)

Det är med glädje som vi Sverigedemokrater nu ser att allt fler ger oss rätt i sak. Längre har vi påtalat brister inom Sveriges kriminalpolitik. Något vi fått utstå mycket obefogad kritik för. Ett bevis på att övriga nu svängt kunde vi se i den stora partiledardebatten i svt agenda. Alla partier var i stort sett rörande överens om att ta bort den så kallade straffrabatten, något Sverigedemokraterna drivit sedan riksdagsinträdet 2010. Detta hade varit otänkbart för bara något år sedan.

I remissen nämns den obligatoriska frigivningen efter avtjänat 2/3 av straffet. Detta är något som vi Sverigedemokrater motsätter oss å det starkaste. Frigivning skall kunnas ges i förtur i enskilda fall, men ska inte vara obligatorisk.

En stat som inte upprätthåller lag och ordning är en stat i sönderfall. Upprätthålls inte den demokratiska rättsstaten återstår den starkes rätt, vilket innebär att det vakuüm staten lämnar efter sig kommer att fyllas av andra aktörer som flyttar fram sina positioner där rättsstaten retirerar.

I Sverige finns numera 61 utsatta områden, varav 23 bedöms som särskilt utsatta. Det rör sig om platser där polis, ambulans, räddningstjänst och andra viktiga samhällsfunktioner, såsom kollektivtrafik och brevbärare inte kan utföra sina uppgifter på ett normalt sätt.

Samhällets kapitulation medför en enorm påfrestning för vanliga hederliga människor, påfallande ofta utrikes födda, som arbetar eller bor i dessa områden. Ingen ska behöva riskera att få sin bil uppbränd för att man bor i ett visst område, medan blåljuspersonal ofta riskerar både hälsa och liv i samband med uttryckning.

Självfallet ser vi positivt på alla fungerade åtgärder som motverkar att människor återfaller i brott.